

Gescheiden afvalinzameling in de openbare ruimte van Zoetermeer

Minder zwerfafval, meer bewustwording

Zwerfafval tast de kwaliteit van de leefomgeving aan. Menig gemeente breekt zich het hoofd over een effectieve aanpak van dit probleem. In Zoetermeer leerde een pilot dat gescheiden inzameling in de openbare ruimte, bij scholen en winkelcentra en op zogeheten 'snoeroutes', goed werkt. Het wordt nu verder uitgerold.

Snoeroutes, het klinkt gezellig, maar de realiteit is anders. Het zijn routes tussen scholen en winkels die vaak worden afgelegd door scholieren, te herkennen aan een spoor van weggegooide verpakkingen. Ze zorgen voor verloederding van de openbare ruimte en irritaties bij andere bewoners. Wat valt er tegen te doen? 'Zeer intensieve communicatie en bewustwording creëren, dat zijn de twee belangrijkste ingrediënten voor een effectieve aanpak', zegt Karen Zum Vörde Sive Vörding, coördinator bij het Zoetermeerse project 'Schoon is gewoon'. 'Bij scholieren is de meeste winst te halen dus voor deze groep hebben we een heel pakket aan acties om met positieve impulsen beter weggoedge-drag te bewerkstelligen. Zo gaan mensen van het team handhaving met leerlingen van de basisschool op pad om zwerfafval op te ruimen. En voor middel-

gemaakt, dat is een goede manier om het gesprek op een ludieke manier op gang te brengen.'

Naast de hierboven genoemde acties is in 2016 een pilot gestart om te kijken of gescheiden afvalinzameling en het strategisch plaatsen van afvalbakken het weggooi gedrag positief beïnvloedt. Het winkelcentrum De Leyens, het Alfrink College en de route daar-

▼ Karen Zum Vörde Sive Vörding in een jurk gemaakt van afval bij een voorlichtingsbijeenkomst.

bare scholieren hebben we de interactieve quiz Trashbash waar ook een competitie tussen scholen deel van uitmaakt. Ik verschijn ook vaak bij voorlichtingsbijeenkomsten in mijn jurk die helemaal van afval is

SAMENSTELLING VAN PILOT-TEAM AFVALSCHEIDING IN DE OPENBARE RUIMTE

Inge Hays en Karen Zum Vörde Sive Vörding (voormalige en huidige projectleider Schoon is gewoon)

Arie-Cees de Jong, Jeffrey Broeders en Daphne Barnas (Afdelingsmanager en Senior Beleidsmedewerkers Gemeente Zoetermeer, afdeling Stadsbeheer)

André Hoek en Marcel van der Ende (Directeur en Junior Projectleider Hoek Hoveniers)

Friedrich Meijer (Delta Products)

Mark van den Kieboom (Antea)

Winkeliers van winkelcentrum De Leyens

Docenten en leerlingen Alfrink College

tussen werd als gebied voor de pilot aangewezen. 'In dit gebied speelde de problematiek rond zwerfafval sterk', legt Jeffrey Broeders uit, senior beleidsmedewerker bij de gemeente. 'De berm werd daar twee keer per jaar gemaaid. Het was altijd weer schrikken wat er aan zwerfafval tevoorschijn kwam uit het hoge gras: plastic zakjes, blikjes, pakjes, typisch afval dat scholieren weggooiden. Kortom een goede locatie om te kijken of dat ook beter kan.'

Gescheiden inzameling

Er is bewust gekozen voor gescheiden afvalinzameling. Enerzijds door een analyse van eerdere pilotstudies in het land en anderzijds door de gedachte dat wanneer je moet kiezen in welke bak je iets gooit, je vanzelf aandacht krijgt voor je weggooigedrag als geheel. Een nulmeting aan het begin van het project en eentje na afloop maakten duidelijk dat er een sterke vermindering van zwerfafval was.

▲ Afvalbakken in opvallende kleuren. Inmiddels is de blauwe bak voor papier weggelaten en zijn er twee bakken voor plastic, blik en drinkpakken.

om aan te haken op herinrichtingstrajecten. Samen met Antea Group is gekeken naar optimale plaatsing van de afvalbakken, die ook een opvallend uiterlijk hebben, in lijn met landelijke kleuren en pictogrammen voor de verschillende fracties. Broeders: 'Je moet je echt verplaatsen in de scholier. Er moet een vuilnisbak in de buurt zijn op het moment dat het snoep op is. Ook zorgen we dat er eerst twee gaten voor pdb (plastic, blik en drinkpakken, red.) binnen handbereik liggen en dan pas één gat voor het restafval. Een apart gat voor papier hebben we uiteindelijk weggelaten want dat bleek er weinig te zijn en bovendien vaak te vet en vervuild om te recyclen.'

Vanwege de goede resultaten heeft de wethouder besloten om deze aanpak op alle snoeproutes, schoolomgevingen en winkelcentra toe te passen, alleen met Stadshart en de Dorpsstraat wordt nog even gewacht

WETHOUDER JAKOBIEN GROENEVELD OVER DE ZOETERMEERSE AANPAK

'Winkelcentrum De Leyens is door plaatsing van afvalscheidingsbakken schoner en daardoor nog aantrekkelijker geworden. Dat is iets wat ik alle winkelgebieden in Zoetermeer gun. Voor onze inwoners is afvalscheiding dan nog makkelijker omdat zij ook buitenshuis aan afvalscheiding kunnen doen. Daarmee sorteren we voor op een duurzame en circulaire toekomst.'

Aansluiting zoeken

Bij alle projecten worden ook winkeliers geraadpleegd. Zij zijn kenners van hun directe omgeving en zijn bovendien gehouden aan de 25-meterregel: hun eigen straatje schoon houden binnen een straal van 25 meter. De afvalbakken van de gemeente worden in aansluiting daarop geplaatst. Aansluiting kan ook worden gezocht bij de wijkaannemers, die al totaalcontracten voor het beheer per gebied hebben, met allerlei taken en afgesproken resultaten. Op deze contracten kan bij elk nieuw project relatief eenvoudig worden aangehaakt. En financiering hoeft volgens Zum Vörde ook niet het probleem te zijn. 'Er is vanuit het Rijk, in elk geval nog tot en met 2022, een zwerfafvalvergoeding van 1 euro en 19 cent per inwoner per jaar beschikbaar. Veel gemeenten laten dat liggen. Ik zou zeggen: maak een goed plan zodat je alsnog dat geld kunt inzetten voor een schonere openbare ruimte.' ●

WEBSITES

www.zoetermeer.nl/schoonisgewoon
www.zoetermeer.nl/afval

TIJDSPAD

- 2015** Ontwerp afvalbak
Communicatietraject
Nulmeting
- 2016** Start pilot De Leyens
- 2017** Einde pilot + evaluatie
Presentatie bij Nederland Schoon
Start voorbereiding invoer in Zoetermeer (i.s.m. Antea Group)
- 2018** Afstemming plaatsing afvalbakken met winkelcentra
Aanbesteding leverantie afvalbakken
Afspraken maken met aannemers
Start plaatsing (afronding voorjaar 2019)